

Juuli-Maaria Korhonen

KUNHAN VAIN SAISIN KOSKETTA

-valokuvakirjan taittaminen prosessina

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Muotoilun tutkinto-ohjelma
Tekstiilisuunnittelu
Opinnäytetyö
30.II.2021

TIIVISTELMÄ

Tekijä:	Juuli-Maaria Korhonen
Otsikko:	<i>Kunhan vain saisin koskettaa</i> -valokuvakirjan taittaminen prosessina
Sivumäärä:	23 sivua + 1 liite
Aika:	30.11.2021
Tutkinto:	Muotoilija (AMK)
Tutkinto-ohjelma:	Muotoilun tutkinto-ohjelma
Suuntautumisvaihtoehto:	Tekstiilisuunnittelu
Ohjaajat:	Päivi Rantala, Konseptisuunnittelija, TaM Tiina Karhu, Lehtori, TaM

Opinnäytetyössä käydään läpi kirjan *Kunhan vain saisin koskettaa* muotoutumista valokuvista kirjaksi. Kirjan aiheena tutkitaan valokuvan avulla kovia ja pehmeitä asioita/materiaaleja ja niiden keskinäisiä vuorovaikutuksia. Valokuvat on kuvattu tätä valokuvakirjaa varten. Kuvat ovat mustavalkoisia, sillä se tuo kuvissa paremmin esiin kontrastit ja erilaiset pinnat. Valokuvat on jaettu kirjassa viiteen eri kategoriaan niissä esiintyvien aineiden ja materiaalien mukaisesti.

Opinnäytetyön keskiössä on produkti eli valokuvakirja. Työssä avataan viitekehyksen mukaisesti käsitteitä (kova, pehmeä, aine ja materiaali), perehdytään jo olemassa oleviin valokuvakirjoihin ja avataan kirjan taittoprosessia. Oman valokuvakirjan kehittymistä käydään läpi vaihe vaiheelta ja avataan motiiveja, jotka johtivat tämän opinnäytetyön syntyyn.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi prototyyppi valokuvakirjasta, jota on mahdollista jatkokehittää tulevaisuudessa ja tarjota sitä eri kustantamoille.

Avainsanat: graafinen suunnittelu, materiaalit, mustavalkoinen, kirjan taittaminen, tekstiilit, valokuvaus, valokuvakirja

ABSTRACT

Author:	Juuli-Maaria Korhonen
Title:	Process of Creating Layout for Photograph Book <i>If Only I Could Touch</i>
Number of Pages:	23 pages + 1 appendice
Date:	30 November 2021
Degree:	Designer (BA)
Degree Programme:	Design degree
Specialisation option:	Textile design
Instructors:	Päivi Rantala, Concept Designer, MA Tiina Karhu, Senior Lecturer, MA

The final project goes through how the book *If only I could touch* transforms from photographs into a book. The book is about exploring hard and soft substances and materials with photographs and how they interact with one another. The photographs have been taken for this book. The black and white theme was chosen because it better shows contrasts and different surfaces. The photographs in the book have been divided into five different categories according to substances and materials.

The photograph book is the focus of the final project. The final project discusses concepts (hard, soft, substance and material), benchmarks already existing photograph books and tells how to layout a book as told in the frame of reference. It examine the development of the photograph book step by step and opens the motives that led to create this final project.

The output of the final project is a prototype of the photograph book, which can be further developed in the future and offered to different publishers.

Keywords: black and white, graphic design, layout, materials, photographing, photograph book, textiles

SISÄLLYS

1 Johdanto	2
2 Kirjan taittaminen	5
2.1 Ulkoasun suunnittelu	5
2.2 Valokuvakirjan taittaminen	6
2.3 Kirjan painattaminen	6
3 Perehtyminen valokuvakirjoihin	8
3.1 Valokuvakirjat	8
3.2 Tekstiilit valokuvissa	10
4 Valokuvakirjan aiheena olevat käsitteet	13
4.1 Pehmeä ja kova	13
4.2 Aine ja materiaalit	14
5 Valokuvakirja	16
5.1 Aiheen synty ja ideointi	16
5.2 Valokuvien ottaminen	17
5.3 Kirjan nimi ja jaottelu osioihin	18
5.4 Kirjan taittaminen	19
5.5 Valmis taitto	21
6 Prosessin yhteenvedo	23
Lähteet	
Liitteet	
Liite 1: Opinnäytetyön arviolausunto	

1 JOHDANTO

I JOHDANTO

Opinnäytetyössäni valokuvasin ja taitoin valokuvakirjan. Olen aina ollut kiinnostunut valokuvaamisesta ja materiaaleista ja halusin päästä opinnäytetyössäni perehtymään enemmän näihin kiinnostuksen kohteisiini. Kuvakirjan aiheena ovat kovat ja pehmeät aineet/materiaalit: mitä ne ovat ja miltä ne näyttävät lähikuvissa? Tutkin kuvaamalla aineiden ja materiaalien vuorovaikutusta toisiinsa, valojen ja varjojen leikkiä sekä sitä, miltä ne näyttävät mustavalkoisina.

Otin opinnäytetyötäni varten uudet valokuvat ainoastaan työtä ajatellen. Työssäni perehdyin käsitteiden lisäksi kirjan taittamisprosessiin ja tein vertailututkimusta aiemmista valokuvakirjoista aiheen tiimoilta.

Kerron myös omasta työskentelyprosessistani ja valokuvakirjan taittamisesta. Kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö, joka muodostuu produktista eli valokuvakirjasta sekä kirjallisesta osuudesta.

Olen kiinnostunut erityisesti graafisesta suunnittelusta ja Adobe Photoshopin ja Adobe InDesignin käyttämisestä, ja siksi valitsinkin aiheekseni työn, jossa voin näitä ohjelmia hyödyntää ja perehtyä niihin lisää. Ajatuksena on, että lopulta minulla on fyysinen kirja, jota voin käyttää työnhaussa referenssinä ja jota voin mahdollisesti valmistumiseni jälkeen tarjota kustantamoille.

Vaikka opinnäytetyön aihe onkin oma henkilökohtainen projekti, sen arvioi Kustannusosakeyhtiö Parvsin graafikko Ville Karppanen. Hän antoi lausunnon valokuvakirjan taittamisesta ja graafisesta ilmeestä.

Valokuvakirjan taittaminen oli itselleni uusi aluevaltaus, mutta halusin opinnäytetyöni olevan myös kehittävä haaste, jossa aiemmalla tietotaitotaustallani pystyn itsenäisesti luomaan jotain uutta. Pyrin pitämään teoriaosuuden rajattuna vain kolmeen asiaan: vertailututkimukseen, käsitteisiin ja kirjan taittamiseen.

Itse valokuvakirjan taittaminen vei työssäni suurimman ajan, sillä kuvia tarvittiin paljon, jonka jälkeen pystyin vasta aloittamaan taittamisprosessin. Viitekehyksessäni (kuva 3) olenkin jakanut valokuvakirjan taittamisen kolmeen osaan: valokuvaamiseen, graafisen ilmeen suunnitteluun ja itse kirjan taittamiseen.

2 KIRJAN TAITTAMINEN

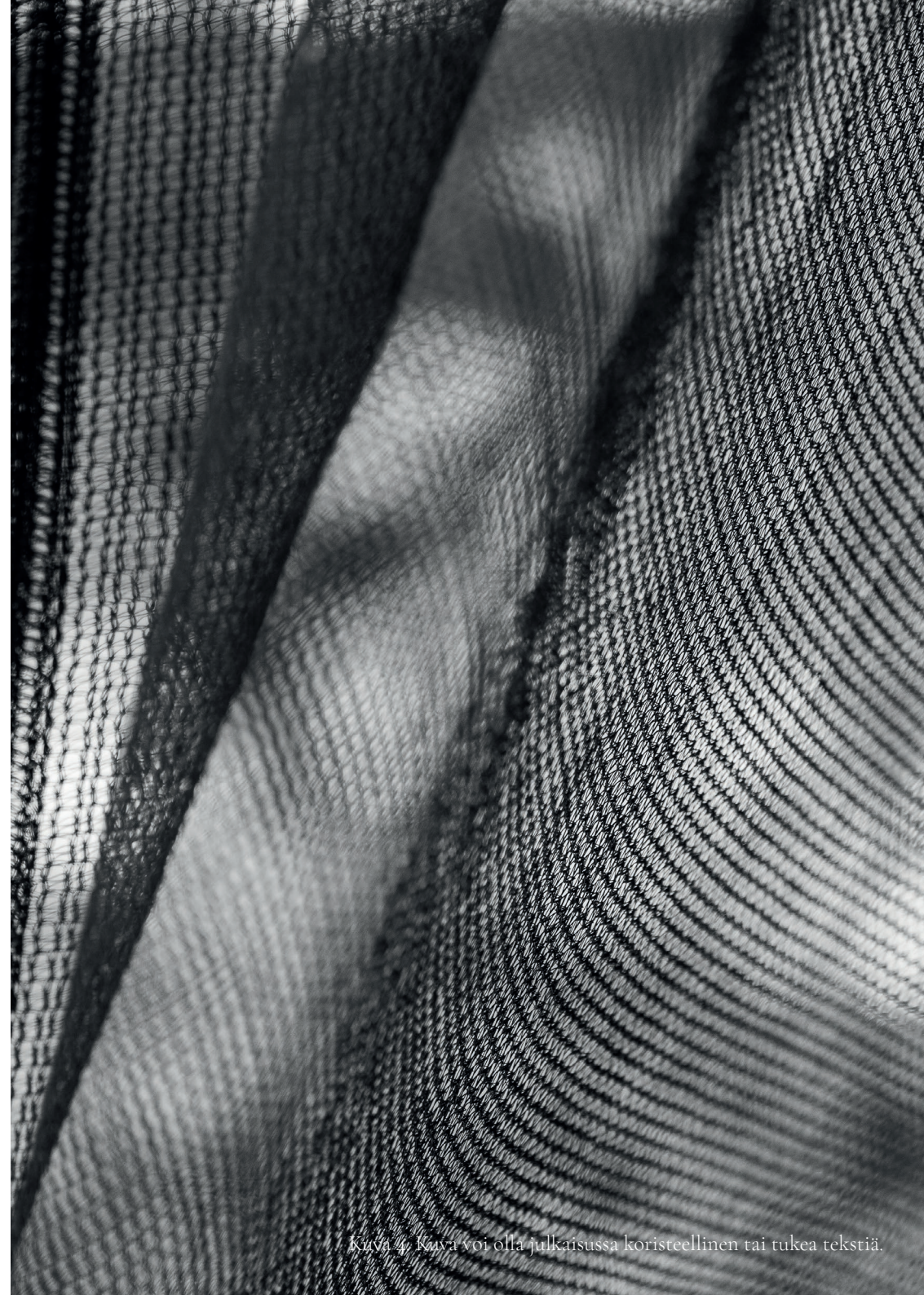
2 KIRJAN TAITTAMINEN

2.1 Ulkoasun suunnittelu

Graafinen suunnittelu on ulkoasun visuaalista suunnittelua eri elementtejä hyödyntäen. Yleensä ulkoasun valinnalla pyritään välittämään jotain haluttua viestiä. (Viluksela, Ristimäki & Spännäri 2007,15.) Taitossa ei ole kyse vain eri elementtien kuten tekstin ja kuvien asettelemisesta sivuille, vaan tarkoituksena on taiton avulla luoda merkityksellisempi kokonaisuus. Taitto ohjaa lukijaa läpi aineiston. (Pesonen 2007, 9.)

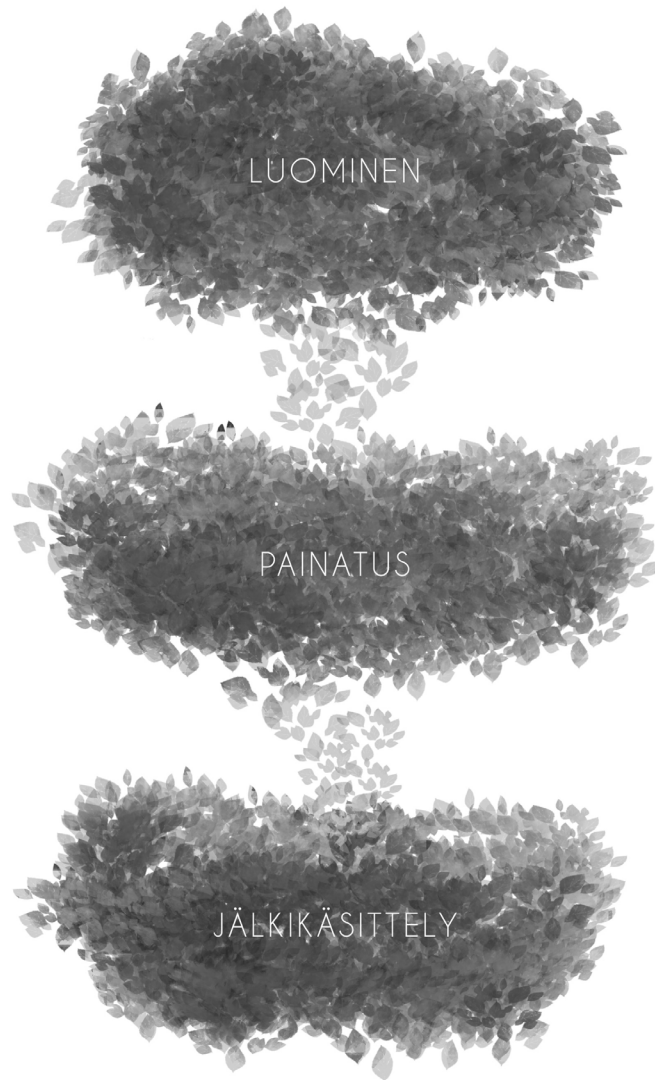
Kuvien ja tekstin lisäksi sommittelussa on otettava huomioon tyhjä tila ja painettavan tuotteen koko ja muoto. Kuvan sijoittelulla eri paikkoihin voi saada aikaan erilaisia vaikutelmia. (Loiri & Juholin 1998, 62-63.) Hyvän taiton edellytyksenä on, että kuvat ja teksti on esitetty houkuttelevalla tavalla ja ne ovat tasapainossa keskenään (Loiri & Juholin 1998, 70).

Kuvalla voi olla julkaisussa erilaisia tehtäviä: joko se tukee ja tuo tekstille lisäarvoa tai se voi olla koristeellinen ja luo oman ilmeen muiden graafisten elementtien kanssa (Pesonen 2007, 48). Kuvien käytössä on hyvä luoda erilaisia kontrasteja: isot kuvat huomataan, ja kuvan koolla voi myös painottaa sen merkitystä julkaisussa (Pesonen 2007, 49). Kun työn graafiset elementit on valittu, työ on helppo taittaa taitto-ohjelmaa käyttäen. Laajojen julkaisujen taittamiseen soveltuu hyvin Adobe Indesign. (Pesonen 2007, 260.)

Kuva 4. Kuva voi olla julkaisussa koristeellinen tai tukea tekstiä.

PAINOPROSESSIN VAIHEET

2.2 Valokuvakirjan taittaminen

Valokuvakirjassa pätevät lähes samat lainalaisuudet kuin muidenkin julkaisujen suunnittelussa ja taittamisessa. Sen sijaan kuvien laatuun ja painettavuuteen on kiinnitettävä enemmän huomiota. Painettava julkaisussa kuvien on oltava laadultaan tarpeeksi hyviä. Niiden resoluution, sävyjen ja terävyyden täytyy olla kunnossa. (Pesonen 2007, 49.)

Kuvien rajaamisella ja sommittelulla voi myös vaikuttaa kuvasta välittyvään viestiin (Pesonen 2007, 53). Kuvat tulisi käyttää reprodusointilla tai reprografilla, joka osaa säätää värejä ja terävyydet kohdalleen lopullista painotyötä varten (Himes & Swanson 2011, 106-107).

2.3 Kirjan painattaminen

Kirjan painattamisessa painomateriaalilla on tärkeä merkitys. Paperit voivat olla päällystettyjä tai päällystämättömiä; kiiltäviä, puolimatta- tai mattapintaisia. Myös paperin paksuus ja värisävyt vaihtelevat. Kaikki nämä vaikuttavat painon lopputulokseen. Kuvantoistoa vaativissa painotöissä kannattaa suosia kiiltäväpintaista paperia. Päällystetty paperi toistaa kuvia ja värejä paremmin kuin päällystämätön. (Pesonen 2007, 68.) Painoon menevät kuvat täytyy aina muuttaa RGB-värijärjestelmämuodosta CMYK-muotoon, sillä sitä käytetään painetuissa materiaaleissa (Viluksela ym. 2007, 25).

Painoprosessissa on kolme vaihetta: ulkoasun luominen, painatus ja jälkikäsittely. Eri vaiheet voidaan toteuttaa erilaisilla menetelmillä tuotteesta riippuen. (Viluksela ym. 2007, 9.) Kovakantiset kirjat voidaan sitoa joko liimaamalla tai lankanidontaa käyttämällä. Lankanidontaa hyödynnetään etenkin taidekirjoissa, mutta prosessi on hidas ja näin ollen myös varsin hintava (Viluksela ym. 2007, 110-116).

3 PEREHTYMINEN VALOKUVAKIRJOIHIN

Kuva 6. Aineistoja löytyy hyvin kirjastoista. Sias, Marisa.

3 PEREHTYMINEN VALOKUVAKIRJOIHIN

Benchmarkingissa eli vertailututkimuksessa tutkitaan jo olemassa olevia aineistoja. Siinä perehdytään aiheen tiimoilta katsomaan, mitä on jo tehty ja miten. (Tuominen 2016, 8.) Itse tarkastelin erilaisia valokuvakirjoja, mitä aiheita ne käsittelivät ja minkälainen oli niiden graafinen tyyli. Kirjoja etsin kirjastoista ja kirjakaupoista.

Oman työni kannalta kiinnostavimmat teokset löytyivät Aalto-yliopiston kirjastosta ja kaupasta. Tutkimuksessa olennaista oli kiinnittää huomiota kirjan kokoon, materiaalivalintoihin, kuvien rytmitykseen ja niiden aseteluihin sivuilla. Minua kiinnosti erityisesti, millaisia asetteluja valokuvakirjoissa oli käytetty ja minkälainen tunnelma niistä jäi katsojalle.

3.1 Valokuvakirjat

Pekka Luukkola – Maiseman aika/ Sense of time (2012)

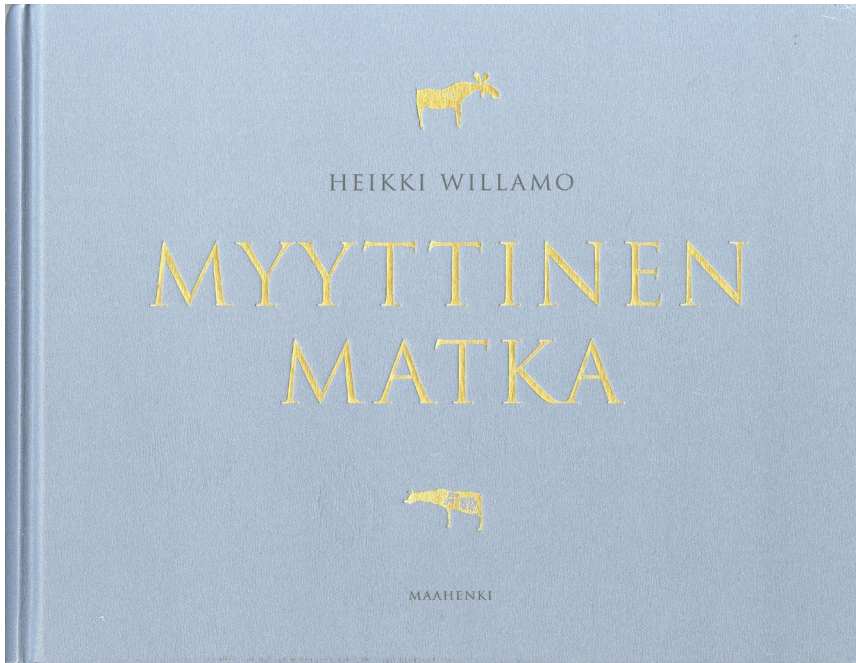
Kirja on muita valokuvakirjoja kookkaampi ja kuvat ovat värillisiä. Kirja on jaettu otsikoilla eri osioihin, joissa on omat teemansa. Kuvien taitossa eniten käytetään aukeamia, joista toinen on tyhjä ja toisella sivulla on iso kuva valkoisilla reunoilla. Välillä vuorottelevat kuvaparit ja koko aukeaman levyiset isot kuvat. Kuvat ovat maalauksellisia maisemakuvia, osa jopa niin abstrakteja, että voisivat esittää mitä vain. Kirjan lopussa kuvaaja kertoo teoksistaan ja valokuvausprosessistaan. Kuvien värit toistuvat kirjassa hyvin, painolaatu on laadukas.

Kuva 7. Kansikuva, Maiseman aika. Aalto University shop.

Heikki Willamo – Myyttinen matka (2017)

Heikki Willamon kirja ei ulkoisesti muistuta valokuvakirjaa; se voisi olla vanha satukirja kullattuine kirjaimineen. Sisältö kuitenkin on valokuvakirjalle tyypillinen; siinä vuorottelevat eri kokoiset mustavalkokuvat ja kirja on jaettu otsikoilla eri osioihin. Osioiden välissä on tekstiaukeamia kertomassa hänen matkastaan. Kirjan tyyli on hillitty ja elegantti. Kuvien aiheina ovat maisemat ja eläimet. Kokonaisuutena kirja on arvokkaan näköinen, ja kuvista on saatu koottua ehjä kokonaisuus.

Kuva 8. Kansikuva, Myyttinen matka.

Kuva 9. Kansikuva, At the heart of it all. Aalto University shop.

Petri Juntunen – At the heart of it all (2017)

Tämän kirjan löysin Aalto-yliopiston kirjakaupasta. Se muistuttaa tyyliltään eniten sitä, mitä itsekin kirjassani haluan välittää. Kirjan kansi on mattapintainen kuten kirjan sivutkin. Tyyli on selkeän hillitty. Kuvat ovat todella tummia, mutta kuitenkin värillisiä. Kuvien ko'oilla on leikitelty ja kirjan esillepanoa rytmitetty hyvin. Kuvien hylätyt paikat ovat hiljaisuudessaan ja yksinäisyydessään kiehtovia. Kokonaisuus on sekä miellyttävä koskea että katsoa.

Kimmo Räisänen – Hetkeen ei ollut mitään (2017)

Kimmo Räisänen kirjassa huomioni kiinnittyi runolliseen nimeen sekä valokuva-negatiivin käyttöön kansikuvana. Räisänen käsittelee kirjassaan läheistensä kuolemaa kuvien kautta. Aihe on hieno ja mielenkiintoinen. Kirjassa on lähes ainoastaan koko aukeaman peittäviä valokuvia, ja se luo katsojalle lopulta melko raskaan tunteen. Toisaalta ehkä tämä raskaus on harkittua teemaan liittyen, mutta omassa kirjassani tarvitaan myös tilaa kuvien ympärille luomaan rauhaa.

3.2 Tekstiilit valokuvissa

Itse tekstiilien kuvaaminen on verrattain vähäistä. Valokuvakirjojen aiheet ovat usein luonnossa, eläimissä ja maisemissa. Vaatteita kuvataan enemmän, koska muodista on tullut yksi suurimmista valokuvauksen kohteista. Minun olikin vaikeaa löytää kirjoja, joissa olisi kuvattu pelkästään tekstiilejä. Voisiko tämä johtua siitä, että tekstiilit mielletään käyttöesineiksi eikä niissä nähdä taiteellista arvoa? Referenssikirjoiksi vertailututkimukseen otin yhden oppikirjan ja pukusuunnittelijan töistä kertovan opuksen. Molemmissa teoksissa oli runsaasti kuvamateriaalia.

Kuva 11. Kansikuva, Väri menetelmät II. Aalto University shop.

Maija Pellonpää-Fors – Väri menetelmät II (2016)

Kyseessä on oppikirja kankaan värjämisestä ja painamisesta, mutta kirjassa on kuitenkin suhteellisen paljon lähikuvia tekstiileistä ja erilaisista kankaista. Kuvien tarkoituksena on toimia tukena tekstille ja havainnollistaa eri tekniikoita ja prosesseja. Kirja on mattapintainen, ohutkantinen ja myös sivut ovat mattapintaisia. Tämä tyyli sopii hyvin tekstiilikuviin. Parasta antia ovat koko sivun kokoiset värikuvat tekstiilipinnoista, joissa pystyy erottamaan selkeästi kankaan pinnan ja näin tuomaan sen lähes kosketeltavaksi katsojalle.

Pasi Räbinä – Kauneuden paino (2019)

Kirjassa esitellään pukusuunnittelija Pasi Räbinän upeaa pukutaidetta ja erilaisia tekniikoita ja kankaanpainantatapoja sekä modernien näyttämöpuvustuksien valmistusta. Kooltaan kirja on melko suuri, 230 x 290 mm, ja se sisältää suurien värikkäiden kuvien lisäksi melko paljon tekstiä kertomaan erilaisista tekniikoista. Hienointa antia ovat suuret lähikuvat pukujen yksityiskohdista. Vaikka kirjassa pääpainona ovat juuri valmiit näyttämöpuvut, ovat kankaat ja tekstuurit myös suuressa osassa. Kirjassa olennaista on värien toistuminen oikeanlaisina, sillä puvuissa materiaalien ja muotojen lisäksi väreillä on suuri merkitys.

Kuva 12. Kansikuva, Kauneuden Paino. Aalto University shop.

4 VALOKUVAKIRJAN AIHEENA OLEVAT KÄSITTEET

4 VALOKUVAKIRJAN AIHEENA OLEVAT KÄSITTEET

4.1 Kova ja pehmeä

Kova kuvaillaan Kielitoimiston sanakirjassa seuraavasti:

kova = joka painon t. puristuksen alaisena ei (juuri) myötää, johon terä tms. ei (helposti) uppoa; rakenteeltaan kiinteä; jäykkä, kankea (Kotimaisten kielten keskus 2021).

Tässä kontekstissa kovalla tarkoitetaan juuri tätä. Asiaa tai esinettä, joka on tiivis, joustamaton, luja. Kova voi olla esim. kiveä tai metalleja.

Pehmeä sen sijaan kuvaillaan seuraavasti:

pehmeä = painoon t. puristukseen t. yl. kosketteluun helposti, kevyesti myötävä, joustava, upottava; rakenteeltaan möyheä; pehmainen (Kotimaisten kielten keskus 2021).

Pehmeä on siis jotain, joka kosketuksessa joustaa, myötäilee, elää. Pehmeä voi olla nestemäistä tai kiinteää. Tässä kontekstissa pehmeää on esim. vesi ja pumpuli. Halusin ottaa valokuvieni aiheeksi pehmeän ja kovan, sillä tekstiiliopinnoissani käsittelem pääasiallisesti pehmeitä materiaaleja ja minusta on mielenkiintoista, miten pehmeä ja kova yhdessä tai toisiinsa rinnastettuina toimivat. Tekstiileissä nämä kaksi käsitettä voivat esiintyä myös samassa materiaalissa: puuvillalanka voi olla erillisenä kovaa ja kestävää, mutta kudottuna muodostaa pehmeän kankaan. Opinnoissani muutenkin erilaiset pinnat ja haptisuus ovat keskiössä.

4.2 Aine ja materiaali

Aine = tilaa ottava, aistimin havaittava olevainen, materia, fys. erik. punnittavissa oleva, vetovoimaa aiheuttava olevaisen ilmenemismuoto – kova, pehmeä aine— (Suomalaisen kirjallisuuden seura 1989, 24).

Aine on jotakin kosketeltavissa olevaa, sen voi nähdä ja sillä on oma painonsa. Koko ympäristömme muodostuu erilaisista aineista. Opin- näytetyössäni aine on erilaisia kasveja, kiveä, höyheniä, puuta, vettä yms.

Materiaali = aine, aines, josta t. jonka avulla t. perusteella jotakin tehdään, raaka-aine, tarvikkeet, aineisto (Suomalaisen kirjallisuuden seura 1988, 410).

Materiaali taas on jotakin, josta voi tehdä vaikkapa tuotteen. Aineet toimivat materiaalien raaka-aineina. Materiaaleja ovat mm. muovi, metalli, erilaiset tekstiilit. Muotoilijana käsittelemme monenlaisia aineita ja materiaaleja. Nykyään materiaaleja pyritään kierrättämään ja uusiokäyttämään eikä tekemään vain aina uutta. Luonnonmukai- set materiaalit ovat nostaneet arvostustaan.

Kuva 14. Kuvassa on sekä ainetta että materiaalia.

5 VALOKUVAKIRJA

5 VALOKUVAKIRJA

Opinnäytetyöni produktina kuvasin ja suunnittelin mustavalkoisen valokuvakirjan *Kunhan vain saisin koskettaa*. Kuvien aiheena ovat pehmeät ja kovat materiaalit ja asiat. Kirjassa syvennyn tutkimaan materiaaleja ja asioita lähikuvissa ja herätän katsojan kiinnostuksen tutkia myös omaa ympäristöään.

5.1 Aiheen synty ja ideointi

Ajatus oman valokuvakirjan tekemisestä oli kytynyt mielessäni jo aiemmin, mutta olin painanut sen taka-alalle. Kun yritin mieltä aiheita opinnäytetyökseni, muistin tämän aiemman haaveeni ja pohdin, voisiko siitä saada aikaan kattavan opinnäytetyön. Olen opintojeni aikana kiinnostunut graafisesta suunnittelusta ja Adobe Creative Cloud -ohjelmien käyttämisestä. Valokuvaamisesta kiinnostuin jo lukiossa, kun pääsimme itse kehittämään valokuvastudiossa kuvaamamme mustavalkoiset valokuvat.

Opinnäytetyötäni valitessani mielessäni pyöri myös valmistumisen jälkeinen aika ja työllistyminen. Olen seurannut opintojeni aikana tekstiilialan työpaikkoja ja todennut, että niitä on hyvin vähän. Muotoilun opinnoissa kuitenkin annetaan valmiudet myös graafiseen suunnitteluun, ja halusin opinnäytetyöni produktin olevan ikään kuin työnäyte, mikäli haluan hakea graafisen suunnittelun töitä. Valokuvakirja kokoaa yhteen intohimoni valokuvaamiseen, visuaalisen näkemykseni ja tietotaitoni graafisesta suunnittelusta.

Erilaiset pinnat ja tekstuurit ovat aina kiehtoneet minua. Kuvaamalla olen usein halunnut nostaa esille eri pintojen ja materiaalien vuorovaikutusta ja herkkyyttä. Tekstiilisuunnittelussa pinnat ja materiaalit ovat koko ajan läsnä. Materiaalin tuntu on yhtä suuressa osassa kuin sen ulkonäkökin.

Valokuvat ovat usein apunani tekstiilisuunnittelussa: joko ne toimivat inspiraatiokuvina moodboardeissa tai konkreettisena osana kuosisuunnitteluani. Mielestäni valokuvaamisessa hienointa on aistien herkistyminen: kun etsin kuvattavia kohteita, suljen ulkoisen maailman pois ja yritän avata silmäni sellaiselle, mitä en yleensä huomaa.

Valokuvaamalla pystyy poimimaan ja ikuistamaan hetkellisiä havain-
toja ympäröivästä maailmasta. Yleensä innostun kuvaamaan erityy-
sesti matkustaessani uusiin paikkoihin ja nähdessäni itselleni uusia
asioita. Otin opinnäytetyön aiheen myös haasteena itselleni: miten
kuvaan mielenkiintoisia kuvia lähiympäristössäni ja miten onnistun
taittamaan kuvat mielenkiintoiseksi kokonaisuudeksi?

5.2 Valokuvien ottaminen

Valokuvien aiheena oli pehmeät ja kovat materiaalit ja asiat. Kaikki
valokuvakirjan kuvat on otettu opinnäytetyöprosessin alkamisen
jälkeen etsien juuri eri materiaaleja ja niiden välisiä jännitteitä ja
muotoja. Kuvat on otettu digitaalisella järjestelmäkameralla ensin
värikuvina ja muutettu Camera Raw:ssa mustavalkoisiksi.

Suurin osa valokuvista on omasta lähiympäristöstäni ja asuinalueel-
tani Espoon Tapiolasta. Kuvia on otettu myös Helsingin Seurasaares-
sa ja Konginkankaalla. Pääajatukseni on ollut, että löydän kuvattavat
kohteet ja materiaalit sellaisena kuin ne ympäristössäni ovat. Muu-
tammat kuvat ovat kuitenkin lavastettuja saadakseni juuri tietynlaisia
kontrasteja ja materiaaleja kirjaani.

5.3 Kirjan nimi ja jaottelu osioihin

En kuvatessani tiennyt vielä, miten jäsennän kirjan eri osioihin. Halusin katsoa ensin kuvat läpi ja antaa itse kuvien näyttää, minkälaisiin osioihin ne olisi hyvä jakaa. Kävin kuvat läpi ja valitsin niistä parhaimmat, jotka kuva-aiheittain jaoin kansioihin, ja nimesin kansiot aiheittain. Tässä vaiheessa kansioita oli 43 kpl. Tein jaon kansioihin kahden kuvauskerran jälkeen, ja myöhemmin otetut kuvat on lisätty näihin valmiiksi jaettuihin kansioihin. Olin ottanut samoista tilanteista kuvia eri perspektiiveistä, koska minulla oli päässäni jo valmiiksi ajatus, että saattaisin käyttää kirjassani kuvapareja.

Yritin löytää yhteisiä kategorioita kuva-aiheille. Tekstiilit ja kuidut olivat tietenkin yksi. Muovi ja ihmisten valmistamat materiaalit loivat myös selkeän kokonaisuuden. Luontoaiheisten kuvien jakaminen oli vaikeampaa. Sain sieltä kuitenkin kolme eri elementtiä: veden, kivet ja kasvit. Näiden elementtien pohjalta jaoin kansiot viiteen kategoriaan ja nimesin ne uusiksi. Kategoriat olivat Elämän pisara, Luonnostaan, Kovaa ja kaunista, Ihmisen koskema ja Kuitujen kertoma. Myöhemmin näihin kansioihin on jakautunut kuvia teemaan liittyen, esimerkiksi Kovaa ja kaunista sisältää kiven lisäksi metallia.

Itse koko valokuvakirjan nimeä pohtiessani yritin miettiä, mitä tunteita ja ajatuksia kuvani herättävät ja mikä kokoaisi kaikki kategoriat yhteen. Kun katsoin kuvia materiaaleista ja pinnoista lähikuvina, tuli halu koskettaa niitä ja tuntea miltä ne tuntuvat. Siitä syntyi kirjan nimi *Kunhan vain saisin koskettaa*, joka sopii hyvin myös vallitsevaan yhteiskunnalliseen ajanjaksoon ja haluun saada koskettaa ja tulla kosketetuksi.

5.4 Kirjan taittaminen

Kirjan taittamisen ensimmäinen kriittinen päätös oli kirjan koko. Valokuvakirjan ei kannata olla liian pieni, sillä silloin valokuvat eivät pääse oikeuksiinsa. Kävin kirjastossa mittaamassa erilaisia kirjoja selvittääkseni, minkä mallisen ja kokoisen kirjan haluaisin tehdä. Kirjan koko hahmottui vielä selkeämmin taittoprosessin edetessä. Minulle oli myös alusta asti selvää, että halusin kirjastani kovakan-
tisen. Olin benchmarkkausta tehdessäni todennut, että en halunnut taitossa käyttää koko aukeaman peittäviä kuvia, sillä kuvan katkaisu-
minen mielestäni heikentää sen arvoa.

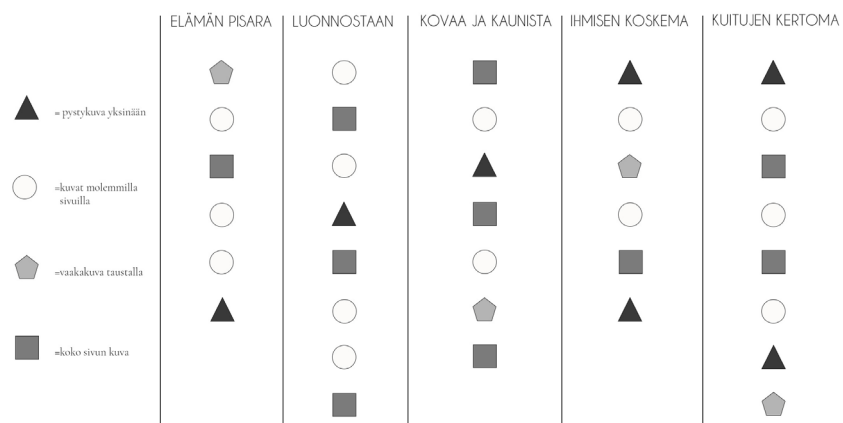
Taitoin kirjan Adobe InDesign -ohjelmalla, sillä se oli minulle ennes-
tään tuttu. Aloin koota kirjaa InDesigniin pala palalta, laittamalla
ensin väliotsikot ja lisäämällä sitten haluttuja kuvia osioihin. Halusin
rytmittää kirjaa erilaisilla kuvako'oilta ja asetteluilla, mutta pitää sen
kuitenkin hillittynä ja symmetrisenä. Alusta alkaen minulla oli selkeä
visio siitä, minkälaisen lopputuloksen haluan. Mustavalkoiset kuvat
olivat siinä keskiössä, enkä tahtonut kirjan taiton vievän huomiota
niistä. Lähdin siis hyvin pelkistetyllä tyylillä taittamaan kirjaa.

Kirjassa vuorottelevat neljä erityylistä kuva-aukeamaa: iso vaakakuva
valkoisella taustalla, kahden kuvan sarja samalla aukeamalla, iso pys-
tykuva kirjan ala- ja yläreunaan asti vedettynä ja koko sivun täyttämä
vaakakuva. Nämä neljä aukeamaa vuorottelevat kirjassa epäsymmet-
risesti luoden tasapainon symmetrian ja epäsymmetrian välille.

Kuva 17. Esimerkit taitossa käytetyistä kuva-asetteluista aukeamilla.

Kirjan rytmin voi havainnollistaa seuraava kuva 18.

Kuva 18. Kirjan kuva-aukeamat rytmittyvät eri osioissa eri tavoilla.

Kirjan pelkistetty tyyli antoi enemmän merkitystä myös fonttivalinnoille: halusin niiden olevan selkeät ja otsikoiden ja leipätekstin eroavan toisistaan. Pyysin välivaiheessa graafikko Ville Karppaselta palautetta kirjan sen hetkisestä taitosta, ja hän suositteli leipätekstissä käytettävän mieluummin klassista antiikva-fonttia. Otsikkofontiksi valitsin Caviar Dreams ja leipätekstiin Cormorant Garamondin. Caviar Dreamsin siro tyyli sopi mielestäni hyvin kirjan kansikuvaan ja väliotsikoihin. Gormorant Garamond on tyyliltään simppele perusfontti.

Sivunumeroinnin kanssa oli hiukan ongelmia: mihin saan ne sijoitettua, jotta ne eivät häiritse kokonaisuutta, vaan soljuvat mukana luonnollisesti. Päädyin pienentämään kuva-aukeaman vaakakuva, jotta sain sivunumeroinnin aina näiden kuvien alle. Viime metreillä päädyin lisäämään kontrastin vuoksi väliotsikkoaukeamille mustan sivun, joka on tarkoituksella vähän vaaleamman sävyinen musta.

Kuva 19. Heijastus.

Kuva 20. Ratas.

5.5 Valmis taitto

Valmiin valokuvakirjan layout on 88 sivun mittainen. Se on kooltaan 320 mm x 210 mm. Sen tyyli on hyvin pelkistetty ja keskittyy ainoastaan tuomaan kuvat ja kuvattavat asiat käsin kosketeltavasti esille. Kirjassa on 49 valokuvaa. Otsikko-fonttina on käytetty Caviar Dreams -fonttia ja leipätekstissä Cormorant Garamond -fonttia.

Kirjan koko muodostui painamisessa ongelmaksi. Sen leveys oli liian suuri moniin painotaloihin. Painamista varten minun tuli kaventaa kirjaa kokoon 292 mm x 207 mm. Kirjaan halusin ehdottomasti kovat kannet, koska ne mielestäni tukevat kokonaisuutta. Kirjan sivujen tulisi olla päällystettyä mattapintaista paperia, jotta valokuvat näkyisivät paremmin. Graafikko Ville Karppanen suositteli neliväripainatusta, jotta mustavalkokuvien sävyt tulisivat paremmin esille.

Tein tarjouspyyntöjä eri painotaloihin, ja kävi ilmi, että näillä minun toivomillani reunaehdoilla ja painosmäärällä kirjan painattaminen olisi tullut maksamaan liikaa. Sen vuoksi joudun painattamaan nyt ainoastaan prototyypin, joka demonstroi kirjan asettelua, mutta ei vastaa toivomiani pieniä nyansseja.

6 PROSESSIN YHTEENVETO

6 PROSESSIN YHTEENVETO

Jos nyt aloittaisin opinnäytetyöni tekemisen uudestaan, tekisin sen eri järjestyksessä. Minun olisi tullut jo alkuvaiheessa tiedustella painotaloista hintoja ja kirjan maksimikokoja, jolloin olisin välttynyt turhalta työltä, sillä jouduin muuttamaan kirjan kokoa moneen kertaan. Ennen opinnäytetyöni aloittamista minulla ei ollut aikaisempaa kokemusta kirjan painattamisesta. En osannut kuvitella, kuinka monta vaihetta siihen vaaditaan ja kuinka suurista kustannuksista on kyse. Tietysti ymmärrän, että mitä laadukkaamman tuotteen haluaa, sitä enemmän se kustantaa.

Valmistumiseni jälkeen voin tarjota kirjaa eri kustannusosakeyhtiöille ja kysyä heidän mahdollista kiinnostustaan kirjan painattamiseen. Silloin kirjaa olisi myös mahdollista jatkokehittää ja parannella. Kuvat tulisi käyttää reprografilla, jotta niistä saataisiin mahdollisimman hyvälaatuisia painatusta varten. Myös apurahan hakeminen kirjan paremman version painattamiseen olisi mahdollista.

Olen tyytyväinen siihen, että olin tarpeeksi rohkea valitakseni aiheen, joka ei ollut täysin omaa alaani. Koen oppineeni prosessista paljon uutta, vaikka se aika ajoin saattoi tuntua vaikealta. Itseäni harmittaa, etten saanut kirjasta painettuna sellaista versiota kuin olisin halunnut, mutta täytyy muistaa itse prosessin antama kokemus ja kuitenkin käsiin jäävä prototyyppi, jota on mahdollista jatkokehittää.

Suurin onnistumiseni oli saattaa konkreettisesti näkyväksi pääni sisäinen visio aiheestani. Kirja on aiheeltaan ja kuviltaan hyvin sen näköinen kuin alun perin tahdoinkin. Siinä en ole tehnyt kompromisseja, vaan olen seurannut näkemystäni päämäärätietoisesti.

Kuva 21. Seitti.

LÄHTEET

LÄHTEET

Himes, Darius D. Swanson, Mary Virginia 2011. Publish your photography book. New York: Princeton Architectural Press.

Juntunen, Petri 2017. At the heart of it all. Berlin: Hatje Cantz.

Kotimaisten kielten keskus 2021. 'Kova'. Kielitoimiston sanakirja. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/kova?searchMode=all> (luettu 29.9.2021)

Kotimaisten kielten keskus 2021. 'Pehmeä'. Kielitoimiston sanakirja. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/pehme%C3%A4?searchMode=all> (luettu 29.9.2021)

Loiri, Pekka. Juholin, Elisa 1999. HUOM! Visuaalisen viestinnän käsikirja. Helsinki: Inforviestintä.

Luukkola, Pekka 2012. Maiseman aika/ Sense of time. Tampere/ Espoo: Tampereen taidemuseo/Aalto Arts Books.

Pellonpää-Forss, Maija 2016. Värimenetelmät II. Espoo: Aalto-yliopisto.

Pesonen, Elisa 2007. Julkaisijan käsikirja. Jyväskylä: Docendo.

Räbinä, Pasi 2019. Kauneuden paino. Espoo: Aalto University publication series.

Räsänen, Kimmo 2017. Hetkeen ei ollut mitään. Helsinki: Musta taide.

Suomalaisen kirjallisuuden seura 1989. Nykysuomen sanakirja 1. 11. painos. Helsinki: WSOY.

Suomalaisen kirjallisuuden seura 1988. Nykysuomen sanakirja 2. 10. painos. Helsinki: WSOY.

Tuominen, Kari 2016. The Path to Development: Introducing benchmarking. Turku: Oy Benchmarking Ltd.

Viluksela, Pentti. Ristimäki, Seija. Spännäri, Toni 2007. Painoviestinnän tekniikka. Helsinki: Opetushallitus.

Willamo, Heikki 2017. Myyttinen matka. Helsinki: Maahenki.

KUVALÄHTEET

Kuva 1. Kunhan vain saisin koskettaa -valokuvakirjan kansikuva. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 2. Kalaverkot. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 3. Viitekehys. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 4. Kuva voi olla julkaisussa koristeellinen tai tukea tekstiä. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 5. Painoprosessi muodostuu kolmesta vaiheesta. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 6. Aineistoja löytyy hyvin kirjastoista. Sias, Marisa 2016. Pixabay.
<https://pixabay.com/fi/photos/kirjoja-kirjasto-lukea-hyllyt-1617327/>
(katsottu 15.11.2021)

Kuva 7. Kansikuva, Maiseman aika. Aalto University shop.
<https://shop.aalto.fi/p/210-maiseman-aika/#pid=1>
(katsottu 10.11.2021)

Kuva 8. Kansikuva, Myyttinen matka. Willamo, Heikki 2017. Kirjan kansi skannattu 11.11.2021.

Kuva 9. Kansikuva, At the heart of it all. Aalto University shop.
<https://shop.aalto.fi/p/787-book-at-the-heart-of-it-all/#pid=1>
(katsottu 10.11.2021)

Kuva 10. Kansikuva, Hetkeen ei ollut mitään. Räsänen, Kimmo 2017. Kirjan kansi skannattu 11.11.2021.

Kuva 11. Kansikuva, Värimenetelmät II. Aalto University shop.
<https://shop.aalto.fi/p/563-varimenetelmat-ii/#pid=1>
(katsottu 10.11.2021)

Kuva 12. Kansikuva, Kauneuden paino. Aalto University shop.
<https://shop.aalto.fi/p/972-kauneuden-paino/#pid=1>
(katsottu 10.11.2021)

Kuva 13. Kovaa ja pehmeää. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 14. Kuvassa on sekä ainetta että materiaalia. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 15. Eri aineet ja materiaalit luovat kuvissa mielenkiintoisia kontrasteja keskenään. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 16. Kirjan kuvat jaettiin materiaalin mukaan eri kategorioihin. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 17. Esimerkit taitossa käytetyistä kuva-asetteluista aukeamilla. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 18. Kirjan kuva-aukeamat rytmittyvät eri osioissa eri tavoilla. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 19. Heijastus. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 20. Ratas. Korhonen, Juuli-Maaria.

Kuva 21. Seitti. Korhonen, Juuli-Maaria.

LIITTEET

LIITTEET

LIITE 1: Opinnäytetyön arviolausunto

Opinnäytetyön arviolausunto

Juuli-Maaria Korhonen: *Kunhan vain saisin koskettaa*

Juuli-Maaria Korhosen opinnäytetyö Metropolia-ammattikorkeakouluun on perinteiseksi paperille painetuksi niteeksi suunniteltu valokuvakirja. Kirjan formaatti on 320 × 210 mm ja siinä on 88 sivua, joilla esitellään 49 mustavalkoista valokuvaa.

Korhonen hallitsee kirjamuotoilun perusasiat kiitettävällä tavalla. Kirjan kuvapainotteinen taitto on tasapainoista ja harmonista. Myös kirjan kookas vaakaformaatti on perusteltu valinta: läheltä otetuissa valokuvissa erilaisten pintojen ja struktuurien yksityiskohdat toistuvat suuressa koossa palkitsevasti, teoksen perusviestiä, kosketusaistimuksen ajatusta tukien.

Kuvataitossa vaihtelevuus tuo kokonaisuuteen eloisuutta ja jäntevyyttä. Kuvat on paikoin taitettu ylä-, ala- tai kaikista reunoistaan leikkauksiin ja paikoin niille on jätetty vierukset. Joukossa on sekä vaaka- että pystykuvia. Tästä vaihtelevuudesta huolimatta taiton näkymätön tukirakenne (grid) on helppo hahmottaa, eikä sattumanvaraisuuden vaikutelmaa synny.

Julkaisun vähät tekstiladelmat koostuvat otsikoista, tekijän lyhyestä esipuheesta ja lopun kiitoksista. Varsinaista leipätekstiladelmaa kirjassa ei ole. Tämä asettaa typografialle korkeat vaatimukset, kun jokainen typografinen yksityiskohta saa paljon huomiota ja suunnittelijan valinnat tulevat selvästi näkyviksi. Typografia ei olekaan kirjan vahvin osa-alue. Sinänsä kaunismuotoisella geometrisella groteskikirjaimella ladotut otsikot ovat muuhun typografiseen hiljaisuuteen verrattuna melko kookkaat. Tämä synnyttää hieman hiomattoman esteettisen vaikutelman. Kun julkaisun eleettömät valokuvat ”puhuvat hiljaisella äänellä”, typografialtakin vaadittaisiin enemmän herkkyttä, jottei se kilpailisi huomiosta niiden kanssa.

Kirjan kannessa typografiset hyveet toteutuvat paremmin kuin sisuksessa. Kannen sommittelu on hyvä ja typografinen kontrasti miellyttävän levollinen. Myös itse kansikuva ja sen rajaus ovat erittäin onnistuneita.

Yhteenvedona totean, että Juuli-Maaria Korhosen opinnäytetyö *Kunhan vain saisin koskettaa* on monilta osiltaan hallittu ja selvästi tietoisten valintojen kautta syntynyt kirjamuotoilukokonaisuus, joka ilmentää tekijänsä viitseliäisyyttä ja paneutuneisuuttaan sekä hänen visuaalisia taipumuksiaan.

Helsingissä 11.11.2021

Ville Karppanen